

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-259 (Özelleştirme Nihai Bildirim)
Karar Sayısı : 10-75/1538-592
Karar Tarihi : 2.12.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B.RAPORTÖRLER : Bekir KOCABAŞ, Muhammed GÜNDOĞDU, Hale GÜNDÜZ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Hüseyin Rahmi Sk. No:12 Çankaya/Ankara

D. TARAFLAR

20 : - Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş.
Hafta Sk. No:9 06700 Gaziosmanpaşa/Ankara
- Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ambarlı Liman Tesisleri Yakuplu Beylikdüzü/İstanbul
- YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti.- Butros
Deniz ve Nakliyat A.Ş.- Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı
Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu
M. Çakmak Cd. Deniz Apt. A Blk. No:33/1 İskenderun
- Global Liman İşletmeleri A.Ş.
Rıhtım Cd. No:51 34425 Karaköy/İstanbul
- CEY Liman İşletmeleri A.Ş. (Cey Grubu Ortak Girişimi)
Basın Ekspres Yolu Cemal Ulusoy Cd. No:21 Yenibosna
Bahçelievler/İstanbul
30 - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (TCDD İstanbul Limanı)
Hüseyin Rahmi Sk. No:12 Çankaya/Ankara

E. DOSYA KONUSU: TCDD İskenderun Limanı'nın 36 yıllığına "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.11.2010 tarih ve 8051 sayı ile giren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB)'nin ön bildiriminde 30.12.2004 tarih ve 2004/128 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) Kararı ile özelleştirme programına alınan ve 2.6.2005 tarih ve 2005/54 sayılı ÖYK Kararı ile "İşletme Hakkının Verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesi planlanan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) İskenderun Limanı'nın özelleştirilmesine ilişkin ihalenin, Liman-İş Sendikası tarafından ÖİB aleyhinde açılan davaya ilişkin alınan Danıştay kararı gereği iptal edildiği, bunun üzerine anılan Liman'ın tekrar ihale edilerek özelleştirilmesine yönelik çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Anılan yazıda söz konusu özelleştirme işlemine ilişkin olarak 2005 yılında verilen Mesleki Daire Görüşü, ÖİB karşı görüşü, Rekabet Kurulu Görüşü ve Rekabet Kurulu Nihai İzin Kararı'ndan bahisle, son dört yıl içerisinde İskenderun Limanı'nın

10-75/1538-592

bulunduğu pazarda rekabet koşullarının değiştiği ifade edilmiş ve planlanan işleme yönelik olarak 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" hükümleri çerçevesinde Rekabet Kurulu'nun istişari görüşü talep edilmiştir.

- 50 4.2.2010 tarih ve 243/573 sayılı mesleki daire görüşü ile 18.2.2010 ve 4.3.2010 tarihlerinde 1440 ve 1966 sayılar ile Kurum kayıtlarına giren ÖİB'nin görüşü ve 15.3.2010 tarihli Bilgi Notu dikkate alınarak, 18.3.2010 tarih ve 10-24/334-M sayılı karar ile konuya ilişkin Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmuş ve anılan İdare'ye bildirilmiştir.

- Bu çerçevede, Kurum kayıtlarına en son 10.11.2010 tarih ve 8484 sayı ile giren ÖİB'nin izin başvurusu üzerine, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" ve 1998/4 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.11.2010 tarih ve 2010-4-259/ÖN-10-365.BK sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 30.11.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-130/421 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-75 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

- 60 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da, İskenderun Limanı'nın 36 yıllık bir süre için "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesine yönelik olarak yapılan ihale sonucunda; Özelleştirme Yüksek Kurulu Karar Taslağı'nda yer alması uygun görülen;

- Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş.,
- Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti-Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.-Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu,
- Global Liman İşletmeleri A.Ş.
- CEY Liman İşletmeleri A.Ş. (Cey Ortak Girişim Grubu)

- 70 hakkında 1998/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde Rekabet Kurumu'na yapılan izin başvurusunun, Özelleştirme Yüksek Kurulu Karar Taslağı'nda yer alması uygun görülen beş teklif sahibi açısından 4054 sayılı Kanun ile 1998/4 ve 1997/1 sayılı Tebliğler çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde;

a) İlgili işlemin 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca 4054 sayılı Kanun kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu;

b) Söz konusu işleme, teklif sahiplerinin herhangi birisinin 36 yıllık bir süre için İskenderun Limanı'nın işletme hakkını devralması, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açmayacağından, izin verilmesinin yerinde

- 80 olacağı

görüşüne yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Limanalara yönelik ilgili ürün pazarı tespitinde, belirleyici faktör limanın hizmet verdiği yük ve gemi tipi olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yükün kaynağı, güzergâhı ve

10-75/1538-592

elleçleme aşamasında ihtiyaç duyulan ekipman, limana uğrayan gemilerin büyüklüğü, müşteri tercihleri ve lojistik zincirindeki alternatif taşıma şekilleri gibi unsurlar da dikkate alınabilmektedir.

- 90 Limanların hizmet verdiği yük tipleri dökme kuru yük (demir cevheri, kömür, tarımsal kuru yük vb.), dökme sıvı yük (ham petrol, petrol ürünleri vb.) ve genel kargo (konteyner, Ro-Ro vb.) şeklinde üçe ayrılmaktadır. Ayrıca konteyner, Ro-Ro ve feribot gemilerine verilen liman hizmetleri genel kargodan ayrı tutularak farklı bir pazar olarak da tanımlanabilmektedir.

Hâlihazırda özelleştirilmesi planlanan İskenderun Limanı'nda verilen hizmetlerin sıvı yük, katı yük ve konteyner elleçleme kılavuzluk ve römorkaj hizmetleri olduğu göz önüne alınarak, ilgili ürün pazarları "dökme kuru yük elleçleme hizmetleri pazarı", "dökme sıvı yük elleçleme hizmetleri pazarı", "konteyner elleçleme hizmetleri pazarı" ve "kılavuzluk ve römorkaj hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

100 H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İskenderun Limanı ithalat kapsamında Rusya, Ukrayna, Kuzey Afrika, Almanya ve Çin gibi farklı ülkelere getirilen yüklerin indirilmesinde kullanıldığı gibi K. Maraş, Adana, Konya, Niğde, Nevşehir, Hatay, Osmaniye, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa ve Mardin gibi illerden kara veya demir yolu ile getirilen malların Suriye, Mısır, Kuzey Kıbrıs, Yunanistan, Rusya vb. ülkelere ihraç edilmek üzere yüklenmesinde de kullanılmaktadır. Dolayısıyla Akdeniz'de önemli bir konuma sahip TCDD İskenderun Limanı'nın hinterlandı Doğu Akdeniz, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede ilgili coğrafi pazar "Doğu Akdeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri" olarak tespit edilmiştir.

110 H.2. İskenderun Limanı

7.7.1930 tarih ve 3714 sayılı Kanun gereğince 1942 yılına kadar "Devlet Limanları İşletmesi Umum Müdürlüğü" eliyle işletilen İskenderun Limanı, 14.8.1942 tarih ve 4301 sayılı Kanunla TCDD'ye devredilmiştir. Liman, 1944 yılında yapılan büyük iskele ile genişletilmiş, 1953-1956 yılları arasında yapılan yatırımlar sonucu tesisler makine/ekipman yönünden takviye edilerek modern bir liman haline getirilmiştir. 1964-1972 yılları arasında ilave rıhtım ve depo inşaatları tamamlanmıştır. İskenderun Limanı, halen 18.6.1984 tarihinde yürürlüğe giren 233 sayılı Kanun Hükmünde Karamame hükümlerine göre yönetilmektedir.

- 120 Bir kamu iktisadi kuruluşu olan TCDD Genel Müdürlüğüne bağlı TCDD İskenderun Liman İşletme Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan Liman, Akdeniz'in kuzeydoğusunda bulunmaktadır ve Ortadoğu ülkeleri için aktarma trafiğine olduğu kadar, Güney ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine de hizmet vermektedir. Bu bakımdan, aktarma limanı olarak da önemli bir role sahiptir. Bütün Anadolu illerine karayolu ve demiryolu ile bağlantısı bulunan Liman'ın Suriye ve Irak ile demiryolu ve bütün Ortadoğu ülkeleri ile karayolu bağlantısı vardır.

- 130 İskenderun Limanı, 1400 m. uzunluğunda bir mendireğe sahip olup, kuzey ve güney rüzgârlarından korunmaktadır. Ayrıca, girişinde derinliği 12 metre olan Liman demiryolu ve karayolu şebekesi ile bağlantılı genel amaçlı bir liman olup, dökme, Ro-Ro ve karışık eşyaya hizmet vermektedir. Liman'da konteynerize yük için stoklama alanı ve 60.000 ton kapasiteli Toprak Mahsulleri Ofisine ait bir beton siloya sahip olan Liman'da rıhtımla bağlantılı bir konveyör sistemi mevcuttur.

10-75/1538-592

Liman'da konteyner elleçlemeleri Liman imkânlarıyla yapılmaktadır. Ancak Liman bünyesinde sıvı yük elleçleme tesisi olmadığından sıvı yük elleçlemeleri iş sahibine ait ekipmanla gerçekleştirilmektedir.

Liman'a giren ve Liman'dan çıkan gemiler için kılavuz almak zorunlu olup, 2000 GT'ye kadar olan gemiler için römorkör alma mecburiyeti yoktur. Hizmet 24 saat boyunca, Liman tarafından verilmektedir. Liman'a yanaşan ve ayrılan gemiler ile liman deniz alanları içerisinde bulunan şamandıralara gelen ve giden tankerlere kılavuzluk ve römorkaj hizmeti Liman işletmesi tarafından verilmektedir. Ancak kılavuz kaptan ve mevcut römorkörlerin yetersiz kaldığı hallerde ise Liman işletmesi ve Med-Marin Kılavuzluk şirketi arasındaki sözleşmeye istinaden kılavuz ve römorkör kiralanmak suretiyle bu hizmetler yerine getirilmektedir.

140

Tablo-1: Akdeniz Bölgesi'ndeki Başlıca Limanlara İlişkin 2009 Yılına Ait Pazar Verileri

Limana adı	Sıvı Yük	Pay (%)	Kuru Yük	Pay (%)	Konteyner (TEU)	Pay (%)
Ataş	...	...	...	...		
Toros	...	...	...	...		
Ortadoğu Antalya	...	...	...	...	...	...
TCDD İskenderun	...	...	...	...	...	...
Mersin MIP	...	...	...	...	...	...
İSDEMİR	...	...	...	...		
Mersin Serbest Bölge	...	...	...	...		
Antalya Serbest Bölge	...	...	...	...		
TOPLAM	...	...	...	...	...	...

Tablo-2: Akdeniz Bölgesi'ndeki Limanlara İlişkin 2008 Yılına Ait Pazar Verileri

Limana Adı	Sıvı Yük	Pay	Kuru Yük	Pay	Konteyner (TEU)	Pay
Ataş	...	...	...	...		
Toros Terminali	...	...	...	...		
Ortadoğu Antalya	...	...	...	...	...	...
TCDD İskenderun	...	...	...	...	...	...
Mersin MIP	...	...	...	...	...	...
İSDEMİR	...	...	...	...		
Mersin Serbest Bölge	...	...	...	...		
Antalya Serb. Bölge	...	...	...	...		
Yazıcılar	...	...	...	...		
Haydar Aliyev Deniz Terminali	...	...	...	...		
BTC İskelesi	...	...	...	...		
Botaş Ceyhan	...	...	...	...		
Ceyhan İskelesi	...	...	...	...		
Botaş Limanı	...	...	...	...		
Dört Yol İskelesi	...	...	...	...		
Çekisan	...	...	...	...		

10-75/1538-592

Advansa	...	...	...	...		
Çekisan Sarıseki	...	...	...	...		
Ekinciler	...	...	...	...		
İsken Enerji Üretim	...	...	...	...		
<i>Diğer</i>	...	...	...	...		
TOPLAM	...	...	...	...	...	...

Tablolardan da anlaşılacağı üzere en çok yük elleçlenen limanlar, Mersin ve İSDEMİR limanlarıdır. Ancak İSDEMİR Limanı'ndan elleçlenen yükün %75'i kendi ihracat ve ithalatına ait yüklerdir. Dolayısıyla bu Liman'dan üçüncü kişilere verilen hizmetin toplamdaki payı azdır. Bu durum Mersin MIP Limanı'nın görece büyüklüğünü artırmaktadır.

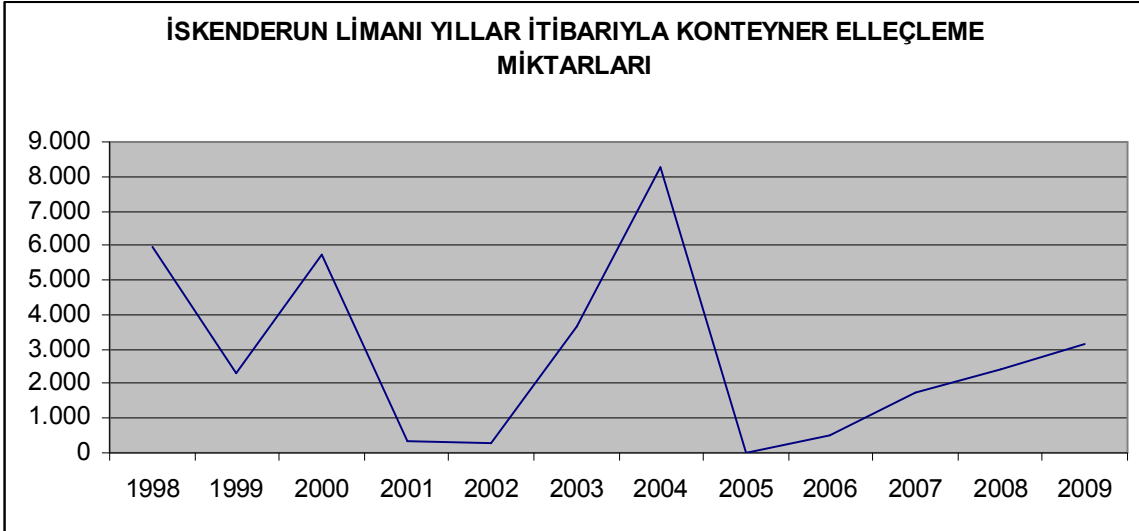
150

Aşağıdaki tabloda yıllar itibarıyla İskenderun Limanı'ndaki elleçlenen yüklerin cinslerine göre dağılımı verilmiştir:

Tablo-3: İskenderun Limanı Yük Trafikinin Yük Cinslerine Göre Dağılımı (Ton)

YIL	KONTEYNER	KURU YÜK	SIVI YÜK	TOPLAM
1998	...	...	...	...
1999	...	...	...	...
2000	...	...	...	...
2001	...	...	...	...
2002	...	...	...	...
2003	...	...	...	...
2004	...	...	...	...
2005	...	...	...	...
2006	...	...	...	...
2007	...	...	...	...
2008	...	...	...	...
2009	...	...	...	...

Şekil-1: İskenderun Limanı Konteyner Elleçleme Miktarları (Ton)

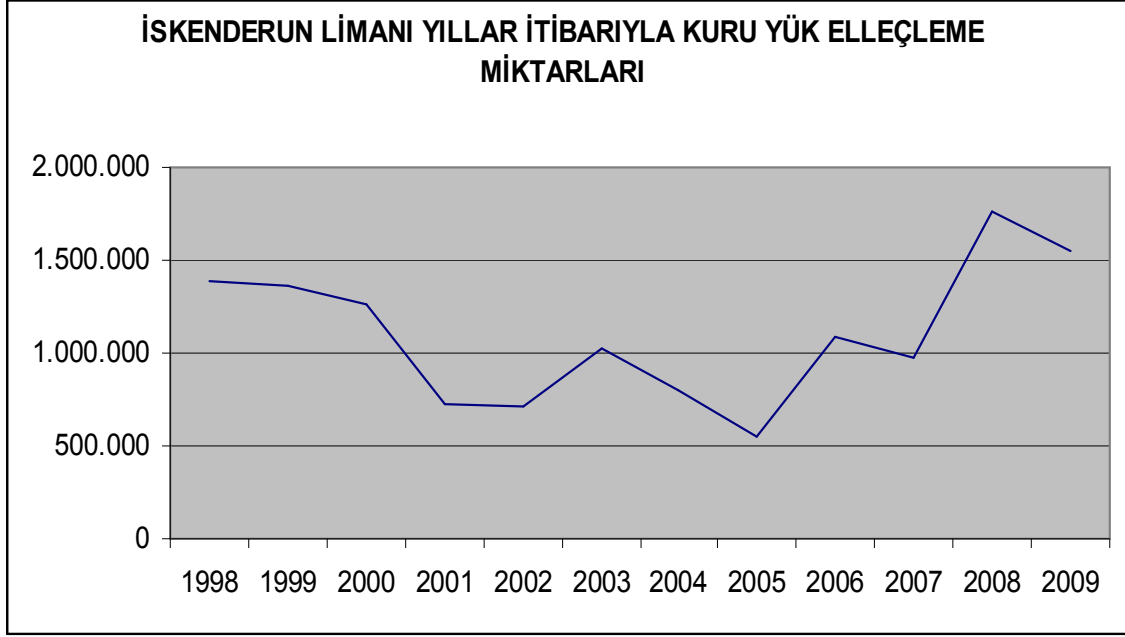

10-75/1538-592

160

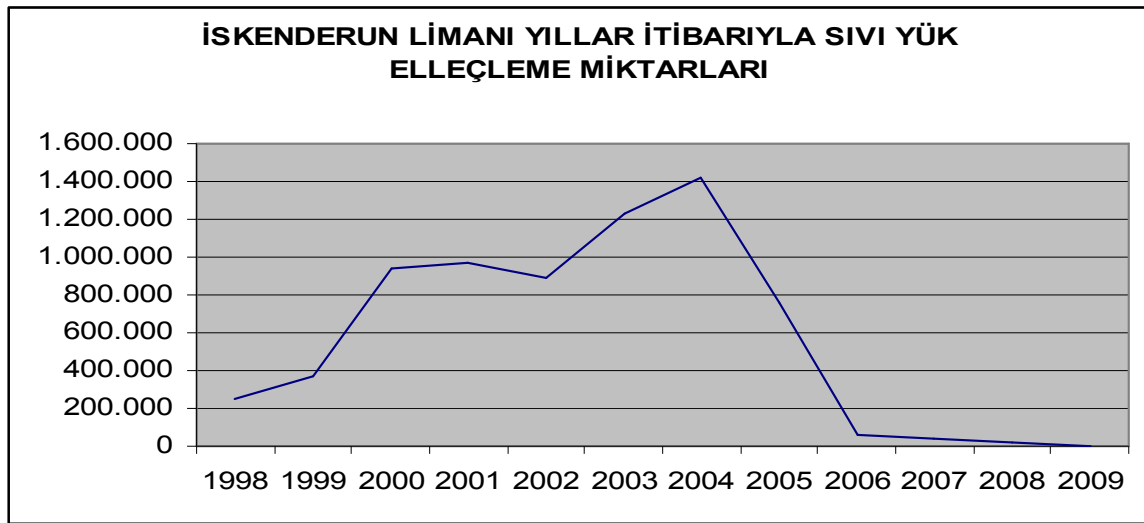
Yukarıda yer verilen grafikteki rakamlar incelendiğinde, Liman'da konteyner elleçlemesi bakımından önemli bir faaliyet göze çarpmamaktadır. Nitekim seneler itibarıyla gerçekleşen konteyner elleçleme trendine bakıldığında önemli miktarda nispi yükseliş ve düşüşler görülmektedir. Ancak bu durumun, Liman'ın elleçleme kapasitesinden ziyade, bölgede yaşanan ekonomik ve siyasi gelişmelerden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Şekil-2: İskenderun Limanı Kuru Yük Elleçleme Miktarları (Ton)

Yukarıda yer verilen grafikte ise Liman'ın kuru yük elleçleme miktarları ortaya konulmaktadır. Dikkat edilecek olursa, yıllar itibarıyla verilen hizmet miktarlarında 2005 yılı ortalarına kadar azalış, söz konusu tarihten sonra ise bir artış trendinin yaşandığı görülmektedir.

Şekil-3: İskenderun Limanı Dökme Sıvı Yük Elleçleme Miktarları (Ton)

170

Yukarıda yer verilen grafikte ise sıvı yük elleçleme miktarları yer almaktadır. Dikkat edilecek olursa, sıvı yük elleçleme hizmetlerinde Liman'daki 2004 yılı ortalarına kadar

10-75/1538-592

artan verimlilik trendi bu tarihten sonra ciddi bir azalışa geçmiş bu azalış 2009 yılında "0" değerine ulaşılması ile nihayet bulmuştur.

H.3. Devralması Muhtemel Taraflar

H.3.1. Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri A.Ş. (Limak Yatırım)

Limak Yatırım, 2008 yılında Limak Grup Şirketleri'nin altyapı yatırımları konusundaki kolu olarak kurulmuştur. Şirket havaalanı, enerji, elektrik dağıtımı, doğalgaz dağıtımı ve otoyol işletmesi gibi altyapı yatırımlarına iştirak etmektedir.

180 H.3.1.1. Limak İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Limak İnşaat)

Limak İnşaat, bünyesinde çeşitli sektörlerden çok sayıda şirketi barındıran ve nihai olarak Limak Şirketler Grubu'na bağlı Limak Holding A.Ş. (Limak Holding) tarafından kontrol edilen bir şirkettir. 1976 yılında Limak İnşaat'ın kurulması ile inşaat faaliyetlerine başlayan Limak Şirketler Grubu, daha sonra turizm, enerji, çimento, teknoloji, havacılık ve gıda sektörlerinde de faaliyet göstermeye başlamıştır.

H.3.1.2. Limak Holding A.Ş.

Limak Holding, Limak Şirketler Grubu'nun ana şirketidir ve iştiraklerinin faaliyet gösterdiği alanlar dışında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

190 Limak Yatırım ve Limak Grup şirketlerinin ilgili ürün pazarlarında herhangi bir faaliyeti olmadığından söz konusu pazarlara ilişkin elde edilmiş cirosu da bulunmamaktadır.

Limak Yatırım'ın faaliyet gösterdiği pazarlarda 2009 yılında elde ettiği ciro ise ... TL'dir.

H.3.2. Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kumport)

İstanbul Batı Yakası Kumcuları Üretim ve Pazarlama Kooperatifi olarak kurulan ve daha sonra esas sözleşme değişikliği ile unvanı Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi A.Ş. olarak değiştirilen Kumport, Marmara Bölgesi'nde limancılık ve limancılıkla bağlantılı diğer hizmetleri sunmaktadır.

200 Kumport hisselerinin %98,65'i, Fina Holding A.Ş.'nin tam kontrole sahip olduğu iştiraklerinden Fina Liman Hizmetleri Lojistik Denizcilik Tic. ve San. A.Ş. (Fina Liman Hizmetleri)'ye aittir. Fina Liman Hizmetleri'nin, Kumport hissedarlığı haricinde herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

Kumport Limanı, 1994 yılında İstanbul Ambarlı mevkiinde kurulmuş olup 399.707 metrekarelik toplam alanı, 2.080 metrelik rıhtım uzunluğu ve 35 metrelik iskele genişliği ile aynı anda 9 gemiye hizmet verebilmektedir. Kumport Limanı başta İstanbul ve Trakya bölgesi olmak üzere Marmara Bölgesi'nin liman ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Liman yıllık 1.000.000 TEU elleçleme kapasitesine ve 313.494 metrekare gümrüklü alana sahiptir. Limanda ağırlıklı olarak konteyner elleçleme hizmetleri sunulmakla birlikte genel yük elleçleme hizmetleri de verilmektedir.

Kumport, 3 ana alanda hizmet vermektedir:

210 (i) Konteyner Hizmetleri: Temel olarak, konteynerlerin gemiden tahliyesi ve gemiye yüklenmesi hizmetleri olarak tanımlanabilecek bu hizmetler, konteynerlerin içinin dolumu ve boşaltımını; tespit ve muayene hizmetini; gümrüklü ve gümrüksüz alanda konteynerlere depolama hizmeti verilmesini; gümrüklü kapalı alanda yüklere geçici depolama hizmetinin verilmesini; reefer (*soğutucu*) konteynerlere elektrik ve depolama hizmetinin verilmesi ile konteynerlere terminal hizmetlerinin verilmesini kapsamaktadır. Ayrıca, söz konusu hizmetler kapsamında gemi yüklemelerinde ve tahliyelerinde

10-75/1538-592

gemilere "lashing" (gemilere yüklenen malzemelerin istife uygun şekilde paketlenip sabitlenmesi) ve unlashing (gemilerdeki paketlenmiş ve sabitlenmiş malzemelerin açılması) ile konteyner kilidi (twistlock) hizmetleri verilmektedir.

220 (ii) Genel Yük ve Ro-Ro Hizmetleri: Genel yük ve araçların gemiden tahliye edilip gemiye yüklenmesi, bu yüklerin limanda depolanması ve terminallerin kullanılması söz konusu hizmetler kapsamındadır.

(iii) Gemi Hizmetleri: Gemi hizmetleri kapsamında konteyner, genel yük ve ro-ro gemilerine, limana yanaşma, limanda barınma ve su ikmali hizmeti verilmektedir.

Kumport Limanı'nın kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Yük Türü	2007	2008	2009
Konteyner	...	...	...
Genel Kargo	...	...	...

Kumport Limanı'nda Kumport'tan bağımsız bir teşebbüs olan Marport Liman İşletmeleri Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin (Marport) yükleri de elleçlenmektedir. Aşağıdaki tabloda Kumport Limanı'nda elleçlenen yüklerin son üç yıldaki miktarına ilişkin bilgiye yer verilmektedir:

230

Yük Türü-Yük Sahibi	2007	2008	2009
Kumport Limanı Toplam Konteyner(TEU)	...	...	...
Konteyner-Kumport(TEU)	...	...	...
Konteyner-Marport (TEU)	...	...	...
Kuru yük-Kumport	...	...	...
Ro-Ro-Kumport (adet)	...	...	...

Kumport Limanı'nda elleçlenen yükler limanın demiryolu bağlantısının olmaması sebebiyle karayolu ile taşınmaktadır. Kumport Limanı'nda ağırlıklı olarak Trakya ve Batı İstanbul bölgesinin yükleri elleçlenmekte; kalan yükler ise İstanbul Anadolu yakası ve sınırlı da olsa Gebze ve İzmit Bölgesi'nin yüklerinden oluşmaktadır. Kumport Limanı'nda ağırlıklı olarak Trakya ve Batı İstanbul bölgesinin yüklerinin elleçlenmesinin başlıca sebeplerinden biri, Boğaziçi köprüsünün tır ve kamyon geçişine izin vermemesi ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün ise geçişe sadece belirli saatlerde izin vermek suretiyle sınırlı bir geçiş imkânı sağlamasıdır.

240 Öte yandan 2008 yılında EVYAP (İzmit) ve YILPORT (Gebze) limanlarının faaliyete geçmesiyle birlikte İstanbul Boğazi'nin doğusunda kalan bölgelere ait yüklerin Kumport Limanı'na olan talepleri önemli ölçüde düşmüştür.

Kumport'un 2009 yılında gerçekleştirdiği toplam satış hâsılatı ... TL'dir. Kumport'un mevcut iştiraklerinin faaliyet alanları aşağıdaki şekildedir:

10-75/1538-592

- Altaş Ambarlı Liman Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. (Altaş)

250 Altaş, Ambarlı Liman Kompleksi'nde işletme faaliyetlerinde bulunan 7 ana firmanın ve Yakuplu Belediyesi'nin ortak olduğu bir kuruluştur. Altaş, deniz ve kara terminallerinin koordinasyonunu sağlayarak, genel planlama ve altyapı yatırımları yapmaktadır. Altaş aynı zamanda Uluslararası Gemi ve Liman Tesisleri Güvenlik Kodu (ISPS Code) kapsamında limanlar için yetkilendirilmiş güvenlik kuruluşudur.

- Arpaş Ambarlı Römorkaj ve Pilotaj A.Ş. (Arpaş)

Arpaş, Ambarlı Limanı'nda bulunan tüm liman işletmelerinin ortaklığıyla kurulmuş olup, Ambarlı Liman Kompleksi ve çevresinde römorkaj, pilotaj ve kılavuzluk hizmetleri vermektedir

- Kumpet Petrol Turizm Deniz Nakliye ve Kumanyacılık Tic. San. A.Ş. (Kumpet)

Kumpet, mülkiyeti Kumport'a ait olan benzin istasyonu ve marketten oluşan kompleksi işletmek amacıyla kurulmuştur. Benzin istasyonu ve marketin kapatılmasından sonra gayri faal bir şirket haline gelen Kumpet, münhasıran Kumport'un kontrolündedir.

260 H.3.2.1. Fina Holding A.Ş.

Fina Holding A.Ş. (Fina Holding) 1993 yılında; perakende, gayrimenkul, faktoring ve turizm sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamak ve yatırım yapmak amacıyla kurulmuştur.

Fiba Grubu bünyesinde yer alan Fina Holding, Özyeğin Ailesine ait olup, bu aile tarafından yönetilmektedir. 31.12.2009 tarihi itibarıyla, Fina Holding'e ait 56 adet bağlı ortaklık, 1 adet müşterek yönetime tabi ortaklık ve 18 adet iştirak bulunmaktadır. Fina Holding, tüm bağlı ortaklıklarını, doğrudan veya dolaylı şekilde sahip olduğu diğer şirketler üzerinden ve/veya Özyeğin Ailesi'nin sahip olduğu hisseler vasıtasıyla kontrol etmektedir.

270 Fina Holding ve iştirakleri, İskenderun Limanı'nın faaliyette bulunduğu ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyette bulunmayıp, limancılık ve limancılıkla bağlantılı diğer hizmetlere ilişkin faaliyetlerini sadece Marmara Bölgesi'ne yönelik olarak, Kumport bünyesinde yürütmektedir. Ayrıca Fina Holding'in hisselerinin %99,9'una sahip olduğu bir iştiraki olan Fina Limancılık Lojistik Holding A.Ş. (Fina Limancılık), limancılık hizmetleri vermek amacıyla kurulmuş olmakla birlikte, hâlihazırda herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Fina Holding'in, Tepekule Liman ve Depo İşlt. A.Ş.'de % 8,10 ve Alsancak Denizcilik ve Römork A.Ş.'de ise % 7,29 oranında hissedarlığı bulunmaktadır. Ancak söz konusu şirketler, münhasıran İzmir limanı ihalesine katılmak amacıyla kurulmuş çok fazla sayıda hissedara sahip teşebbüsler olup, henüz ticari bir faaliyetleri bulunmamaktadır.

280 Fina Holding'in 2009 yılına ilişkin toplam cirosu ise, yasal solo mali tablolarına göre ... TL olup, söz konusu cironun tamamı temettü gelirlerinden elde edilmiştir.

H.3.2.2. Fina Liman Hizmetleri

Fina Liman Hizmetleri, Fina Holding'in tam kontrolüne sahip olduğu bir iştirakidir. Fina Liman Hizmetleri'nin Kumport haricinde bir şirkette hissedarlığı bulunmamaktadır.

H.3.3. CEY Grubu Ortak Girişimi (CEY Grup)

Cey Grup, Ceynak Lojistik ve Tic. A.Ş. ve Ceyport Terminal Lojistik ve Ticaret A.Ş. ortaklığından oluşmaktadır. Tüm yatırımlarını lojistik sektöründe gerçekleştiren bir

10-75/1538-592

290 teşebbüs olarak faaliyet gösteren Ceynak Lojistik ve Tic. A.Ş. (Ceynak Lojistik), 2010 senesi içinde TCDD Samsun Limanı'nın 36 yıl süre ile işletilmesi ihalesini kazanmıştır. Söz konusu Limanı işletmek üzere Samsunport Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. kurulmuş olup bu şirkette Ceynak Lojistik çoğunluk hisse sahibidir. Teşebbüs 1.4.2010 tarihinde Samsun Limanı'nı devralarak işletmeye başlamıştır.

Ortak girişim şirketlerinden Ceyport Terminal Lojistik sahip olduğu araç ve ekipman parkı ile özellikle limanlarda emtiaların tahmil ve tahliyesi, paketlenmesi ve her türlü lojistik desteği alanlarında faaliyet göstermektedir.

Ceynak Lojistik tarafından Samsun Limanı'nda gerçekleştirilen yükleme ve boşaltma işlemlerine ait son üç yılın verileri aşağıda yer almaktadır:

Tablo-6: TCDD Samsun Limanında Elleçlenen Yük Miktarları

Yıl	Dökme Katı Yük	Dökme Sıvı Yük	Konteyner
2007	...	...	...
2008	...	...	...
2009	...	...	...

300 Samsun Limanı'nda elleçlenen yüklerin coğrafi olarak, Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzey kısmına dağıtımının yapıldığı; yükün büyük bir kısmının Karadeniz ve İç Anadolu Bölgesi'ne gittiği; il olarak ise, Samsun, Amasya, Tokat, Çorum, Sivas, Ankara, Yozgat, Ordu, Sinop ve Kastamonu illerinin limanın hinterlandı içerisinde olduğu belirtilmiştir.

Bildirim formunda yer alan bilgilere göre Ortak Girişimi oluşturan firmalar olan Ceynak Lojistik ve Ceyport Terminal Lojistik ve Ticaret A.Ş.'nin 2009 yılı toplam cirosu ... TL olarak gerçekleşmiştir.

310 **H.3.4 Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nak. ve Tic. Ltd. Şti., Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş., Alp-Ateş Gübre Ltd. Şti., YDA İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş. Ortak Girişimi**

Ortak girişim; Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nak. ve Tic. Ltd. Şti., Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş., Alp-Ateş Gübre Ltd. Şti. ve YDA İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş. unvanlı teşebbüslerden oluşmaktadır. Ortak girişim üyelerine ait bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

H.3.4.1. Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nak. ve Tic. Ltd. Şti.

Bildirim formunda yer alan bilgilere göre teşebbüsün 2009 yılı cirosu ... TL olarak gerçekleşmiştir.

Dosya mevcudu bilgilere göre, teşebbüsün dâhil olduğu firmaların faaliyet alanlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Tablo-7: Sabay Denizcilik Faaliyet Alanları

Firma Unvanı	Faaliyet Alanı
Cemay Meyan Kökü San. Ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Meyan kökü işleme ve ihracatı
Fengal Denizcilik A.Ş.	Gemi işletme ve yönetimi
Butay Dış Ticaret Ltd. Şti.	Maden ve metal dış ticareti
Sabay Lojistik Ltd. Şti.	Lojistik, taşımacılık

320

H.3.4.2. Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.

Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.'nin 2009 yılı cirosu ... TL olup, Gemi acenteliği ve uluslararası nakliye alanlarında faaliyet göstermektedir.

10-75/1538-592

330 Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.'nin ortaklık yapısına dâhil olduğu teşebbüsler olan Abdullah Butros ve Oğulları Kollektif Şirketi'nin, Butros Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.'nin, Fengal Denizcilik A.Ş.'nin ve Butay Dış Ticaret A.Ş.'nin faaliyet alanları ise sırasıyla gemi acenteliği ve uluslararası nakliye, gemi acenteliği ve konteyner taşımacılığı, gemi işletmeciliği ve maden işletmeciliğidir.

H.3.4.3. Alp-Ateş Gübre Ltd. Şti.

Yurtdışından ve yurtdışından kimyevi gübre tedarik edilmesi ve bayiler aracılığıyla yurtdışında dağıtım alanlarında faaliyet gösteren teşebbüsün 2009 yılı cirosu ... TL'dir.

H.3.4.4. YDA İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş.

Bildirim formunda yer verilen bilgilere göre, YDA İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş. 2009 yılında ... TL ciro elde etmiştir. Teşebbüsün kendisinin ve dâhil olduğu grupların faaliyet alanlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Tablo-8: YDA İnşaat Faaliyet Alanları

<i>Firma Unvanı</i>	<i>Faaliyet Alanı</i>	<i>Hisse (%)</i>	<i>Oranı</i>
<i>YDA İnşaat San. ve Tic. A.Ş.</i>	<i>İnşaat yapımı</i>		
<i>ATM Havalimanı Yapım ve İşletme A.Ş.</i>	<i>Havalimanı yapım ve işletme</i>	80	
<i>ATM Yapım Yatırım ve İşletme A.Ş.</i>	<i>İnşaat, yatırım</i>	94,34	
<i>ATM Grup Uluslararası Havalimanı Yapım Yatırım ve İşletme Ltd. Şti.</i>	<i>Uluslararası Havalimanı Yapım ve işletmesi</i>	60	
<i>Turkuaz-YDA İnş. San. Tic. Ltd. Şti.</i>	<i>İnşaat, taahhüt</i>	40	
<i>YTY Yapı ve Tica. Ltd. Şti.</i>	<i>Yurtdışı inşaat yapımı</i>	50	

H.3.5. Global Liman İşletmeleri A.Ş.

340 Bildirim formunda yer alan bilgilere göre Global Liman, Global Yatırım Holding A.Ş. bünyesinde faaliyet göstermekte ve hâlihazırda Bodrum Yolcu Limanı'nı, Kuşadası Kurvaziyer Limanı'nı ve Ortadoğu Antalya Limanı'nı iştirakleri aracılığıyla işletmektedir.

Global Liman'ın iştirakleri aracılığıyla işlettiği teşebbüslere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

- Ege Liman İşletmeleri A.Ş.

Hissedarlık yapısı aşağıda sunulmuş olan Ege Liman İşletmeleri A.Ş., Global Liman'ın Kuşadası Kurvaziyer Limanı'nı işleten iştirakidir.

Global Liman ile Royal Carribbean Cruises Limited'in ortak kontrolünde olan Ege Liman'ın 2009 yılı cirosu ... TL olarak gerçekleşmiştir.

350 - Ortadoğu Antalya Liman İşletmeleri A.Ş.

Ortadoğu Antalya Liman İşletmeleri A.Ş. Antalya limanını işletmekte olup, teşebbüsün 2009 yılı cirosu ... TL'dir.

Global Liman tarafından yapılan bildirimde göre Ortadoğu Antalya Limanı'nın 2009 yılında gerçekleştirdiği faaliyete ilişkin ilgili veriler aşağıdaki gibidir:

Tablo-9: Global Liman Dökme Yük İhracatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İhracat Miktarı (Ton)</i>	<i>İhracat Yüzdesi</i>
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Denizli</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...

10-75/1538-592

<i>Burdur</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

Tablo-10: Global Liman Genel Kargo İhracatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İhracat Miktarı (Ton)</i>	<i>İhracat Yüzdesi</i>
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Denizli</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...
<i>Burdur</i>	...	...
<i>Isparta</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

Tablo-11: Global Liman Dökme Yük İthalatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İthalat Miktarı (Ton)</i>	<i>İthalat Yüzdesi</i>
<i>Adana</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...
<i>Isparta</i>	...	...
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Burdur</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

360 Tablo-12: Global Liman Genel Kargo İthalatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İthalat Miktarı (Ton)</i>	<i>İthalat Yüzdesi</i>
<i>Adana</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

Tablo-13: Global Liman Toplam İthalatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İthalat Miktarı (TEU)</i>	<i>İthalat Yüzdesi</i>
<i>Burdur</i>	...	...
<i>Isparta</i>	...	...
<i>Denizli</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

Tablo-14: Global Liman Toplam İhracatının İllere Göre Dağılımı

<i>İl Adı</i>	<i>İhracat Miktarı (TEU)</i>	<i>İhracat Yüzdesi</i>
<i>Isparta</i>	...	...
<i>Denizli</i>	...	...
<i>Aydın</i>	...	...
<i>Konya</i>	...	...
<i>Afyon</i>	...	...
<i>Burdur</i>	...	...
<i>Antalya</i>	...	...
<i>Diğer</i>	...	...
<i>Toplam</i>	...	...

- Bodrum Yolcu Limanı İşletmeleri A.Ş.

Global Liman, Bodrum Yolcu Limanı İşletmeleri A.Ş.'nin 2008 yılında %60'lık hissesini devralmıştır.

10-75/1538-592

H.4. Değerlendirme

370 H.4.1. İşlemin Niteliği ve Kapsamı

Bildirim konusu işlem;

- TCDD tarafından işletilmekte olan İskenderun Limanı'nda sunulabilecek barınma, yükleme, boşaltma, shifting, limbo, terminal, ardiye, kılavuzluk (pilotaj), römorkaj, palamar, gemilere su verme, atık alma, yolcu salonu işletmeciliği ve bakım-onarım, iaşe vb. diğer hizmetlerin sunulması da dâhil genel amaçlı limanlarda sağlanan her türlü hizmetin,

- Taşınmazlar ve bunların altyapı tesisleri, yerüstü yapıları ve bütünleyici parçalarının,

380 - İskenderun Limanı'nın kullanımında bulunan makine, ekipman, teçhizat, alet, edevat ve yedek parçaları ile İskenderun Limanı'nda pilotaj, römorkaj ve barınma hizmetlerine bağlı olarak bulunan deniz vasıtaları ve kara taşıtlarının ve

- Fiili teslim tarihinden sonra işletici tarafından inşa edilerek kullanılacak veya kiraya verilebilecek açık ve kapalı alanların

30.12.2004 tarih ve 2004/128 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'na istinaden, 36 yıl süreyle işletme hakkının devri suretiyle özelleştirilmesini kapsamaktadır. Anılan işlemin gerçekleşmesi neticesinde ilgili teşebbüs, "TCDD İskenderun Limanı'nın 36 Yıl Süreli İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" uyarınca, sözleşme tarihi itibarıyla anılan süre boyunca İskenderun Limanı'nın işletme hakkına sahip olacaktır.

H.4.2. İşlemin Niteliği ve 1998/4 sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirilmesi

390 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde; "*Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını veya kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere devralması*" yasaklanmaktadır.

400 Kanun'un 7. maddesine dayanılarak Rekabet Kurulu tarafından yayımlanmış olan 1998/5 sayılı Tebliğ ile değişik 1998/4 sayılı Tebliğ'in Kapsam başlıklı 2. maddesinde ise; "*Aşağıda sayılan haller hariç olmak üzere, bir teşebbüsün ortaklık paylarının ya da diğer hak ve araçların tümünün veya bir kısmının teşebbüsün üzerindeki kontrolü değiştirecek ya da karar organlarını etkileyecek şekilde yahut mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin özelleştirme yolu ile her türlü devri bu Tebliğ hükümlerine tabidir.*" hükmü yer almaktadır.

24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un "Kamu Hizmetlerinin Gördürülmesinin Özelleştirilmesi" başlıklı 15. maddesinin;

"a) Genel ve katma bütçeli idarelerle bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıklarının,

410 b) Bu Kanununun 35. maddesinin (B) bendinde belirtilen ve kamu hizmeti gören tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri üreten kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimlerinin işletme haklarının verilmesi veya

10-75/1538-592

kiralanması ve mülkiyetin devri dışındaki benzeri diğer yöntemlerle özelleştirilmesi bu Kanun hükümleri çerçevesinde yapılır.”

hükmü ile, işletme haklarının verilmesi veya kiralanması ve mülkiyetin devri dışındaki benzeri diğer yöntemlerle özelleştirilmesinin söz konusu kanun hükümleri çerçevesinde yapılacağı düzenlenmektedir.

420 Yine aynı Kanun'un "Özelleştirme Yöntemleri, Değer Tespiti, İhale Yöntemleri" başlıklı maddesinin; *"İşletme hakkının verilmesi: Kuruluşların bir bütün olarak veya aktiflerindeki mal ve hizmet üretim birimlerinin -mülkiyet hakkı saklı kalmak kaydıyla- bedel karşılığında belli süre ve şartlarla işletilmesi hakkının verilmesi"* şeklindeki (c) bendi ışığında, dosya konusu işlemin bir özelleştirme işlemi olarak kabul edilebileceği anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede, işletme hakkının devri şeklinde gerçekleşecek olan işlemin 4046 sayılı Kanun anlamında bir özelleştirme işlemi olduğu ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bulunduğu anlaşılmıştır.

430 1998/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesine göre; Tebliğ kapsamındaki özelleştirme yolu ile devralma işlemlerinde; özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin ilgili ürün piyasasındaki pazar payının %20'yi veya cirosunun 20 milyon Türk Lirası'nı aşması ya da bu eşikler aşılmaya bile özelleştirilecek teşebbüsün hukuki veya fiili imtiyazlara sahip olması halinde, ihale şartlarının kamuoyuna duyurulmasından önce, Rekabet Kurumuna ön bildirimde bulunulması gerekmektedir.

1998/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesinin son fıkrasında; *"Bu tebliğ anlamında hukuki veya fiili imtiyaz; Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından oluşturulacak, devletin sahip olacağı imtiyazlı hak ve paylara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydı ile, özelleştirilecek teşebbüsün kamu kuruluşu olmasından kaynaklanan, bir kanun veya sair hukuki düzenlemeye dayanan ya da fiilen oluşmuş, ilgili ürün piyasasında faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin sahip olmadığı veya olamayacağı beklenen tekel hakkı da dahil tüm ayrıcalıkları ifade eder."* hükmü yer almaktadır. Buna göre Tebliğ'de tanımlandığı şekliyle "imtiyaz", hukuki ve fiili olmak üzere ikili ayrıma tabi tutulmaktadır.

440 4046 sayılı Kanun'un 34. maddesiyle, TCDD'nin hukuki rejim bakımından tabi olduğu 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesindeki "Kamu İktisadi Kuruluşu"nun tanımı, *"sermayesinin tamamı devlete ait olup, tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür"* şeklinde değiştirilmiş ve 35. maddesiyle de TCDD de bu kapsama alınmıştır. Ana Statüsü'nde de belirtildiği üzere halen TCDD, 233 sayılı KHK çerçevesinde faaliyet gösteren bir kamu iktisadi kuruluşu hüviyetindedir. Yukarıdaki şekilde düzenlenen Kamu İktisadi Kuruluşlarının tamamına paralel olarak, 4046 sayılı Kanunun 15. maddesinde, *"Kamu İktisadi Kuruluşlarının temel kuruluş amaçlarına uygun mal ve hizmet üretim faaliyetleri imtiyaz addolunur. Bunların dışındakiler imtiyaz sayılmaz."* hükmüne yer verilmiştir.

28.10.1984 tarih ve 18559 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan TCDD Genel Müdürlüğü'nün Ana Statüsü'nün 4. maddesi ile kuruluşun amaç ve faaliyet konuları arasında *"Devletçe kendisine verilen demiryollarını, liman, rıhtım ve iskeleleri işletmek, genişletmek, yenilemek, bunları tamamlayıcı faaliyetlerde bulunmak"* sayılmıştır.

10-75/1538-592

460 4046 sayılı Kanun'un ve TCDD Ana Statüsü'nün birlikte değerlendirilmesinden, limanların işletilmesinin TCDD'nin temel kuruluş amaçlarına uygun hizmet üretim faaliyetleri arasında yer aldığı ve dolayısıyla, TCDD'nin mülkiyetine ve işletme hakkına sahip olduğu limanlara ilişkin "işletme hakları"nın hukuki bir imtiyaz olarak değerlendirilebileceği neticesine varılmıştır.

TCDD İskenderun Limanı'nın komşu limanlara kılavuz kaptan ve römorkaj hizmetlerini sunma imkânına sahip olması da bir hukuki imtiyaz olarak değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, "ayrıcalıklı" coğrafi konumları, diğer limanlardan farklı olarak hem kara hem de demir yolu ile doğrudan bağlantılı olmaları, sahip oldukları alt ve üst yapı yatırım büyüklükleri ve oldukça geniş geri sahalara sahip olmaları TCDD limanlarını fiili olarak imtiyazlı konuma getirmektedir. Bu nedenlerle TCDD İskenderun Limanı'nın "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin işlemin 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında ön bildirim tabi bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

470 İskenderun Limanı'nın yukarıda aktarılan sebeplerle fiili ve hukuki imtiyaza sahip olması dolayısıyla inceleme konusu işlem, 1998/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesi kapsamında ön bildirim tabi bir işlemdir. Nitekim Tebliğ'in anılan maddesinde öngörüldüğü üzere ÖİB, Kurumumuz kayıtlarına 10.11.2009 tarih ve 8051 sayı ile intikal eden bildirim ile Rekabet Kurumundan ihale şartlarına esas olacak görüş talep etmiş; aynı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde hazırlanan Rekabet Kurulu Görüşü ÖİB'ye tebliğ edilmiştir.

1998/4 sayılı Tebliğ'in "İzin Başvurusuna Tabi Özelleştirme Yolu ile Devralmalar" başlıklı 5. maddesi uyarınca, Rekabet Kurumuna ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yoluyla devralma işlemleri için izin alınması da zorunlu olduğundan, dosya konusu işlemin izne tabi bir özelleştirme işlemi olduğu değerlendirilmektedir.

480 İskenderun Limanı'nın 36 seneliğine "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesi işleminin, izne tabi bir özelleştirme işlemi olduğu belirlendikten sonra işlem, 1998/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi uyarınca, 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde değerlendirilecektir.

H.4.3. İşlemin 1997/1 Sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirilmesi

1997/1 sayılı Tebliğ'in "Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi" başlıklı 6. maddesinde, hâkim durum yaratmayan veya bir hâkim durumu güçlendirmeyen ve bunun sonucu olarak ülkede veya bir bölümünde etkin rekabeti önemli ölçüde engellemeyen birleşme ve devralmalara izin verileceği hükme bağlanmıştır.

490 Dosya konusu özelleştirme işlemi neticesinde İskenderun Limanı'nın işletme hakkı, "TCDD İskenderun Limanı'nın 36 yıl süre ile İşletme Hakkının Devrine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesi" hükümleri çerçevesinde ihaleyi alacak olan teşebbüs(ler)e devredilecektir. Aşağıda söz konusu teşebbüslerden Limak Yatırım, Kumport, YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti - Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.- Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu, Global Liman İşletmeleri A.Ş. ve CEY Grubu hakkında ayrı ayrı değerlendirme yapılacaktır.

500 İskenderun Limanı'nın işletme hakkının devrine ilişkin olarak yapılan ihalede en yüksek teklifi veren Limak Yatırım'ın, Liman'ı devralması halinde İskenderun Limanı, Limak Grubu'nun kontrolüne geçecektir. Yukarıda belirtildiği üzere, Limak Yatırım'ın da dâhil olduğu Limak Grubu Şirketleri, genel olarak, havaalanı, enerji, elektrik dağıtımı, doğalgaz dağıtımı, otoyol işletmesi, turizm, çimento, teknoloji, havacılık ve gıda gibi sektörlerde faaliyet göstermekte olup grubun ilgili ürün pazarlarında herhangi bir faaliyeti

10-75/1538-592

bulunmamaktadır. Dolayısıyla, İskenderun Limanı'nın işletme hakkının Limak Yatırım tarafından devralınması halinde, ilgili pazarlarda herhangi bir yoğunlaşma artışı olmayacaktır.

510 İhalede en yüksek ikinci teklifi veren Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kumport), İstanbul Ambarlı Liman Kompleksi içerisinde bulunan Kumport Limanı'nda liman işletmeciliği faaliyetini yürütmektedir. Bununla birlikte, Kumport Limanı'nda ağırlıklı olarak Trakya ve Batı İstanbul bölgesinin yükleri elleçlenmekte; kalan yükler ise İstanbul Anadolu yakası ve sınırlı da olsa Gebze ve İzmit Bölgesi'nin yüklerinden oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle, Kumport'un da içerisinde bulunduğu Fina Holding ve iştiraklerinin, İskenderun Limanı'nın faaliyette bulunduğu ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyeti bulunmayıp, limancılık ve limancılıkla bağlantılı diğer hizmetlere ilişkin faaliyetlerini sadece Marmara Bölgesi'ne yönelik olarak Kumport bünyesinde yürütmektedir. Dolayısıyla, İskenderun Limanı'nın işletme hakkının Kumport tarafından devralınması halinde, ilgili pazarlarda herhangi bir yoğunlaşma artışı olmayacağından, hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasından söz edilemez.

520 İhalede en yüksek üçüncü teklifi sunmuş olan YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti.-Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.-Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu şirketlerinden YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş., inşaat ve özellikle havalimanı yatırım ve inşası alanında; Alp Ateş Ltd. Şti, kimyevi gübre tedariki ve dağıtımı alanında; Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş., gemi acentalığı ve uluslararası nakliye alanında; Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. ise, gemi işletme ve yönetimi, maden ve metal dış ticareti, meyhan kökü işleme ve ticareti ile lojistik ve taşımacılık alanında faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede Ortak Girişim Grubu'nun İskenderun Limanı'nın işletme hakkını devralması halinde, bünyesindeki teşebbüslerin ilgili pazarlarda herhangi bir faaliyeti bulunmadığı için, bu pazarlarda yoğunlaşma artışı olmayacaktır.

530 Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai devir kararında yer alması uygun görülen dördüncü teşebbüs olan Global Liman İşletmeleri A.Ş., Global Yatırım Holding A.Ş. bünyesinde faaliyet göstermekte olup grup, hâlihazırda Bodrum Yolcu Limanı'nı, Kuşadası Kurvaziyer Limanı'nı ve Ortadoğu Antalya Limanı'nı iştirakleri aracılığıyla işletmektedir. Bodrum Yolcu Limanı ve Kuşadası Kurvaziyer Limanı'nın kurvaziyer gemilerinin yanaştığı yolcu limanları niteliğinde olması nedeniyle, Global'in bu limanlardaki faaliyetleri, İskenderun Limanı'nda sunulan hizmetlerle örtüşmemektedir. Global'in Ortadoğu Antalya Liman İşletmeleri A.Ş. vasıtasıyla işlettiği Ortadoğu Antalya Limanı'ndaki faaliyetleri ise, dökme kuru yük ve konteyner elleçleme hizmetleri pazarlarında İskenderun Limanı'nın faaliyetleri ile örtüşmektedir. Pazarın coğrafi boyutu dikkate alındığında ise, Ortadoğu Antalya Limanı'nda elleçlenen yüklerin ağırlıklı olarak 540 Denizli, Isparta, Burdur, Kütahya, Muğla ve Konya illerine ait yükler olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Ortadoğu Antalya Limanı'nın hinterlandı ile İskenderun Limanı'nın hinterlandının kesiştiği tek bölge, İç Anadolu Bölgesi'nde Konya çevresidir. Dolayısıyla, İskenderun Limanı'nın Global tarafından devralınması halinde, dosya kapsamında belirlenen ilgili hizmet pazarlarından, "kuru yük elleçleme hizmetleri pazarı" ve "konteyner elleçleme hizmetleri pazarı"nda kısmen de olsa bir yoğunlaşma artışının gerçekleşeceğini söylemek mümkündür. Ancak Ortadoğu Antalya Limanı'nın ve İskenderun Limanı'nın anılan pazarlardaki mevcut pazar payları ve pazarın koşulları dikkate alındığında, söz konusu yoğunlaşma artışının hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesine yol açacak nitelikte olmadığı görülmektedir. Şöyle ki,

10-75/1538-592

550 kuru yük elleçleme hizmetlerinde, ülkemizin Akdeniz kıyı şeridindeki limanlar içerisinde, İskenderun Limanı'nın pazar payı, 2008 yılında %...; 2009 yılında %...olarak gerçekleşmişken, Ortadoğu Antalya Limanı'nın pazar payı 2008 yılında %4,15; 2009 yılında %... olarak gerçekleşmiştir. Konteyner elleçleme hizmetlerinde ise, aynı limanlar içerisinde, İskenderun Limanı'nın pazar payı, 2008 yılında %...; 2009 yılında %... olarak gerçekleşmişken, Ortadoğu Antalya Limanı'nın pazar payı 2008 yılında %...; 2009 yılında ise %... olarak gerçekleşmiştir. Buna durumda, 2009 yılı verilerine göre, iki limanın kuru yük elleçleme hizmetlerindeki pazar payları toplamı, %...; konteyner elleçleme hizmetleri pazarındaki pazar payları toplamı ise, %...'dir. İskenderun Limanı ile Ortadoğu Antalya Limanı'nın faaliyet gösterdiği pazarların bütünüyle örtüştüğü kabul edilse bile, yoğunlaşma sonucunda oluşacak pazar payı miktarları, ilgili pazarlarda hâkim durum yaratılmasını veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesini sağlayacak düzeyde değildir. Diğer taraftan, İskenderun Limanı'nın faaliyet gösterdiği konteyner elleçleme hizmetleri pazarında oldukça yüksek bir pazar gücü ile Mersin Limanı'nın da faaliyet gösterdiği; ayrıca kuru yük elleçleme hizmetlerinin, ilgi pazardaki hemen hemen tüm limanlarda sunulabiliyor olduğu dikkate alındığında, İskenderun Limanı'nın Global tarafından devralınması halinde, hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmiştir.

570 Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai devir kararında yer alması uygun görülen beşinci teşebbüs olan Cey Grubu Ortak Girişimi (Cey Liman İşletmeleri A.Ş.) de Samsunport-Samsun Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. vasıtasıyla Samsun Limanı'nı işletmektedir. Dolayısıyla Cey Ortak Girişim Grubu'nun Samsun Limanı'ndaki faaliyetleri, dökme kuru yük, dökme sıvı yük ve konteyner elleçleme hizmetleri pazarlarında İskenderun Limanı'nın faaliyetleri ile örtüşmektedir. Pazarın coğrafi boyutu dikkate alındığında ise, Samsun Limanı'ndan elleçlenen yüklerin ağırlıklı olarak Karadeniz ve İç Anadolu Bölgesi'ne kısmen de Doğu Anadolu'nun kuzey kısmına ait yükler olduğu; il olarak ise, Samsun, Amasya, Tokat, Çorum, Sivas, Ankara, Yozgat, Ordu, Sinop ve Kastamonu illerinin limanın hinterlandı içerisinde bulunduğu görülmektedir. Buna göre, Ortadoğu Antalya Limanı'nın hinterlandı ile İskenderun Limanı'nın hinterlandının, İç

580 Anadolu Bölgesi'nde ve kısmen de Doğu Anadolu Bölgesi'nde kesiştiğinden, İskenderun Limanı'nın Cey Grubu tarafından devralınması halinde, dosya kapsamında belirlenen ilgili hizmet pazarlarından, "kuru yük elleçleme hizmetleri pazarı" "sıvı yük elleçleme hizmetleri pazarı" ve "konteyner elleçleme hizmetleri pazarı"nda kısmen de olsa bir yoğunlaşma artışının gerçekleşeceğini söylemek mümkündür. Ancak İskenderun Limanı'nda ve Samsun Limanı'nda geçtiğimiz yıllarda elleçlenen kuru yük, sıvı yük ve konteyner miktarları pazarın koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu yoğunlaşma artışının hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesine yol açacak nitelikte olmadığı görülmektedir. Şöyle ki, kuru yük elleçleme hizmetlerinde, 2008 yılında Samsun Limanı'nda, ... ton, 2009 yılında ise ... ton yük elleçlenmiştir.

590 Akdeniz kıyı şeridindeki limanlar içerisinde kuru yük elleçlemesi bakımından 2009 yılında sadece ... pazar payına sahip olan İskenderun Limanı'nda ise, bu miktarın yaklaşık iki katı düzeyinde, ... ton kuru yük elleçlenmiştir. Bu rakamlara göre, Cey Ortak Girişim Grubu tarafından İskenderun Limanı'nın devralınması halinde, kuru yük elleçleme hizmetleri pazarındaki yoğunlaşma artışının çok az olacağını söylemek mümkündür. Sıvı yük elleçleme hizmetlerinde ise, Samsun Limanı'nda 2008 yılında ... ton, 2009 yılında ... ton yük elleçlenmişken, İskenderun Limanı'nda 2008 yılında ... ton yük elleçlenmiş, 2009 yılında ise sıvı yük elleçlenmemiştir. 2008 yılında Samsun Limanı'nda elleçlenen sıvı yükün yaklaşık 15 katını elleçleyen İskenderun Limanı'nın

10-75/1538-592

600 aynı yıl içerisinde Akdeniz kıyı şeridindeki limanlar içerisindeki pazar payının sadece %... olduğu dikkate alındığında, İskenderun Limanı'nın Cey Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması halinde, sıvı yük elleçleme hizmetleri pazarında kayda değer bir yoğunlaşma artışının meydana gelmeyeceğini söylemek mümkündür. Bu hususlara ilave olarak, ilgili pazarlarda İskenderun Limanı ve Samsun Limanı dışında kuru yük ve sıvı yük elleçleme hizmeti sunan çok sayıda limanın bulunduğu da dikkate alındığında, İskenderun Limanı'nın Global tarafından devralınması halinde, bu pazarlarda hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı anlaşılmıştır. Konteyner elleçleme hizmetleri bakımından değerlendirme yapıldığında ise, İskenderun Limanı ile Samsun Limanı'nda 2009 yılında elleçlenen konteyner miktarının birbirine oldukça yakın olduğu, 610 İskenderun Limanı'nda ... TEU konteyner elleçlenmişken, Samsun Limanı'nda ... TEU elleçlendiği görülmektedir. Bununla birlikte aynı yıl İskenderun Limanı ile aynı bölgelere hitap eden Mersin MIP Limanı'nda ... TEU konteyner elleçlemesinin yapıldığı dikkate alındığında, İskenderun Limanı'nın Cey Ortak Girişim Grubu tarafından devralınması halinde, konteyner elleçleme hizmetleri pazarında da kayda değer bir yoğunlaşma artışının meydana gelmeyeceğini söylemek mümkündür. Bu çerçevede, İskenderun Limanı'nın Global tarafından devralınması halinde, hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmiştir.

620 Sonuç olarak İskenderun Limanı'nın "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin, İhale Komisyonu'nca Özelleştirme Yüksek Kurulu'na sunulmasına karar verilen teklif sahiplerinden Limak Yatırım, Kumport, YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti-Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.-Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu, Global Liman İşletmeleri A.Ş. ve CEY Grubu'nun İskenderun Limanı'nın işletme hakkını devralmasının 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve buna bağlı olarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde herhangi bir sakınca yaratmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

630 1- TCDD İskenderun Limanı'nın "işletme hakkının" 36 yıl süreyle Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş. veya Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş. veya YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Alp Ateş Ltd. Şti.-Butros Deniz ve Nakliyat A.Ş.-Sabay Denizcilik Vapur Acentalığı Nakliye ve Ticaret Ltd. Şti. Ortak Girişim Grubu veya Global Liman İşletmeleri A.Ş. veya CEY Liman İşletmeleri A.Ş. (Cey Grubu Ortak Girişimi) tarafından devralınması işleminin, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna,

640 2- Adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

